

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Victor Lecumberri Arana Otxabiña

*Eibar, Gipuzkoa
(1913-2005)*

Aurkibidea

Biografia

1913an jaio zen Barakaldo kalean. Ama, Bernardina Arana eta aita Rufino Lekunberri. Errepublika heldu zenean hasi zen politikaz arduratzen. Lehenengo errepublikarra zen, "azañista". Berehala konturatu zen bera ezkertia goa zela eta komunista egin zen. 1934an soldadutza egitera joan zen. 1936ko altxamendua izan zenean, bera soldadutzatik itzuli berri zegoen eta konpainia bat gertatzeko agindua eman zioten. Gerra hasi eta Tolosa-Irun-Donostia inguruan egon ziren pare bat astean. Han egin zuten teniente. Frentea Deba Arrora mugitu zenean, beraiek ere Eibarrera etorri ziren. Orduan antolatu zen Amuategi Batailoia. Víctor Santanderren hartu zuten preso, baina ihes egin eta Legioan sartu zen, frentera heldu eta alde egiteko asmoarekin.

Zintak

AB-127

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 1999-08-19
- **Iraupena:** 76 min
- **Euskarria:** Hi8
- **Kodifikatzailea:** Gisasola, Jaione

AB-206

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Chueca Intxusta, Iosu - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2000-04-13
- **Iraupena:** 67 min
- **Euskarria:** Hi8

Pasarteak

1. Barakaldo kaleko bizimodua

- **Erref:** AB-127/005
- **Iraupena:** 0:04:32. **Hasi:** 00:10:59. **Bukatu:** 00:15:31

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Barakaldo kalean hazi zen eta gaztetako lagunak oraindik bizi dira. Barakaldo kalean sagardotegia zegoela gogoratzen du. Gazteek sagarra zapaltzen zuten. Barakaldo kalean asko aldatu ez zela azaltzen du Victorrek. Pelotara jolasten ziten Aginazpi tabernaren atzealdean.

2. Gaztetako ibilkerak

- **Erref:** AB-127/006
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:15:31. **Bukatu:** 00:17:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Gaztetan barakaldo kaleko eta errekan beste aldekoen artean borrokan ibiltzen zirela gogoratzen du Victorrek. Eskola desberdinetako ikasleen artean ere borrokan ibiltzen ziren eta gazte batek begi bat galdu zuela oroitzen du.

3. Eskolako ibilbidea

- **Erref:** AB-127/008
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:18:03. **Bukatu:** 00:20:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolara gutxitan joaten zen eta etxean errieta egin arren eskolan ez zuten jo. Hala ere, gogoan du Victorrek ikaskideak behatz puntetan nola jotzen zituzten. Bidebarrietako Guardia Zibilen kuartelaren azpira joaten zen eta denak mutilak ziren.

4. Lagun erdaldunak

- **Erref:** AB-127/009
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:20:33. **Bukatu:** 00:21:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

<p>Auzora kanpoko familia bat etorri zenean bertako semeekin bizi izandako anekdotak kontatzen ditu Victorrek. Euskaraz bertakoak bezala ikasi zutela gogoratzen du.</p>

5. Gaztetaik lanean

- **Erref:** AB-127/011
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:25:17. **Bukatu:** 00:27:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Hamahiru urterekin hasi zen lanean armekin. Ojanguren y Vidosa enpresan hasi zen lanean errebolberrekin. Gerrak eztanda egin arte egon zen bertan lanean.

6. Jateko ohiturak

- **Erref:** AB-127/012
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:27:21. **Bukatu:** 00:29:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Eguneroko jatekoez hitz egiten du Victorrek. Postrea egunero jaten zuela gogoratzen du, gaixo egon zenean hasitako ohitura mantendu izan baitzuten etxean.

7. Boxeoa Eibarren

- **Erref:** AB-127/013
- **Iraupena:** 0:06:54. **Hasi:** 00:29:20. **Bukatu:** 00:36:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Boxeoa

Laburpena:

Victor boxeoa ibili zen gaztetan baina gerra hasi zenean utzi egin zuen. Amateurretan ibili zen. Boxeolari famatuen borrokez eta Eibarren bizi izandako anekdotak kontatzen ditu.

8. Eibarren igerian

- **Erref:** AB-127/015
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:41:40. **Bukatu:** 00:43:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

Umetan Barakaldo kalean zegoen kunboan edo Maltzagan egiten zuten igerian. Amarekin txikitatik ibili izan zen uretan igerian ikasten.

9. Eibarko itzulia

- **Erref:** AB-127/018
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:47:40. **Bukatu:** 00:50:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Eibarko itzulia egiten hasi zen garaian korrikalari handiak etortzen zirela oroitzen du Victorrek. Berak ere parte hartzen zuen eta maila altuan ibiltzen zela dio. Abarketekin ibiltzen zen hasieran baina gero zapatilak erabiltzen hasi zen.

10. Hondartzara oinez

- **Erref:** AB-127/019
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:50:00. **Bukatu:** 00:51:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Udan Ondarroara joateko ohitura zuten. Oinez joaten ziren Ondarroara eta handik Debara. Udako egun baten txalupa bat hondoratu eta Eibartar asko itota hil zirela oroitzen du.

11. Eibarko baile eta jaiak

- **Erref:** AB-127/020
- **Iraupena:** 0:04:05. **Hasi:** 00:51:53. **Bukatu:** 00:55:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Mutilak bakarrik ibiltzen ziren eta nesketan auzoko jaietan egiten zuten. Victorrek euskaraz egiten zien beti neskei eta udan ostegun eta igandetako bailera joaten zen. Aratusteetan ere baileak ugari izaten ziren Eibarren. San Juanak, korrida, txirrindulariak etab. gogoratzen ditu Victorrek.

12. Eibar eta inguruko jaiak

- **Erref:** AB-127/023
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 01:00:40. **Bukatu:** 01:03:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

<p>San Andresak herriko jaiak izan arren San Juanak izaten ziren jai handienak. Inguruko herrietako jaietara joateko ohitura ere bazuen. Soraluzeko jaietako ahate harrapatzen ibiltzen zeneko anekdota kontatzen du.</p>

13. II. Errepublikaren aldarrikapena Eibarren

- **Erref:** AB-206/003
- **Iraupena:** 0:03:11. **Hasi:** 00:02:27. **Bukatu:** 00:05:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Hauteskundeak
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

<p>Errepublika. Eibarren monarkiko eta abertzale gutxi zegoen. Hauteskunde egunean jendea pozik zegoen, kalean eta baita "Casa del Pueblo"an ere. Apirilak 14an, jendea larri egon zen hasieran, baina gero Untzaga plaza guztia bete zen. Ondoren manifestazio handia egin zen.</p>

14. Eibar eta Jaca, "Muy Ejemplar Ciudad"

- **Erref:** AB-206/007
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:07:14. **Bukatu:** 00:09:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1923-1931: Primo de Rivera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

<p>"Muy Ejemplar Ciudad" izendatu zituzten Eibar eta Jaca. Indalecio Prieto; Unamuno; etab. Jacan egin zuten altxamendua azaltzen du (Gal&acuten eta García Hern&acuten;ndez) eta kanta bat ere gogoratzen du.</p>

15. II. Errepublikaren aldarrikapenaren ondorengo ospakizunak

- **Erref:** AB-206/010
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:10:55. **Bukatu:** 00:11:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

<p>II. Errepublika aldarrikatu ondoren egin ziren ospakizunak. Pare bat egunean ez zen jendea lanera joan.</p>

16. III. Errepublikaren inguruko gogoetak

- **Erref:** AB-206/011

- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:11:35. **Bukatu:** 00:12:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak

Laburpena:

<p>III. Errepublika ere etorriko dela dio "Otxabiñak".</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-12

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com